

Spis treści

1. Wstęp.....	10
2. Wykaz skrótów.....	12
3. Kadry – zmiany w 2025 r.....	19
4. Omówienie nowości w 2025 r.....	33
4.1 Nowe regulacje dotyczące pobytu i zatrudniania cudzoziemców.....	33
4.2 Uzupełniający urlop macierzyński.....	38
4.2.1 Wniosek o uzupełniający urlop macierzyński.....	40
4.2.2 Możliwa kolejność udzielania urlopów związanych z rodzicielstwem.....	44
4.2.3 Nowe rozporządzenia o wnioskach dotyczących uprawnień rodzicielskich.....	48
4.2.4 Wniosek o uzupełniający urlop macierzyński do części B akt osobowych.....	49
4.2.5 Zasiłek za okres uzupełniającego urlopu macierzyńskiego.....	49
4.2.6 Nowe kody dla uzupełniającego urlopu macierzyńskiego.....	51
„(...) Wniosek o zasiłek i zasady korzystania.....	51
4.3 Wigilia – dzień wolny od pracy od 2025.....	52
4.4 Wymiar czasu pracy pracowników w 2025.....	53
4.5 Współczynnik ekwiwalentowy – dwie wysokości w 2025 r.....	55
4.6 Wynagrodzenie minimalne i minimalna stawka godzinowa w 2025.....	56
4.6.1 Wysokość stawek minimalnych w 2025 r.....	56
4.6.2 Wynagrodzenie minimalne dla pracownika.....	57
4.6.3 Czy pracodawca lub zleceniodawca jest zobowiązany powiadomić o podwyżce minimalnej stawki?.....	58
4.6.4 Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urlopie wychowawczym.....	59
4.7 Składniki powiązane z wysokością minimalnej stawki godzinowej w 2025 – umowy cywilnoprawne.....	60
4.7.1 Ochrona wynagrodzenia wypłacanego z umów cywilnoprawnych.....	60
4.7.2 Podstawa wymiaru składek ZUS zleceniobiorców.....	62
4.7.3 Maksymalna wysokość wynagrodzenia praktykanta.....	63
4.8 Składniki uzależnione od wysokości minimalnego wynagrodzenia w 2025 – przepisy wspólne dla wszystkich ubezpieczonych.....	63
4.8.1 Minimalna podstawa wymiaru składek na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy.....	63
4.8.2 Zbieg tytułów do ubezpieczeń społecznych.....	63
4.8.3 Zmniejszenie wpłaty podstawowej finansowanej przez uczestnika PPK.....	65
4.9 Dyrektywa o równości wynagrodzeń mężczyzn i kobiet.....	66
4.9.1 Przygotowania do wdrożenia Dyrektywy równościowej.....	73
4.9.2 Czynności przygotowawcze do wdrożenia Dyrektywy.....	79
4.9.3 Przyszłość premii uznaniowej.....	80
4.9.4 Pierwsze raporty za 2026 – czas na korektę luki płacowej.....	80
4.9.5 Czy Regulaminy Wynagradzania należy zmienić?.....	81
4.9.6 Wartościowanie stanowisk, waga kryteriów przyjętych do określenia płacy na wejściu do organizacji oraz poziomu podwyżek ocen pracowniczych.....	81
5. Projekty zmian w prawie pracy.....	84
5.1 Umowy cywilnoprawne będą wliczane do stażu urlopowego.....	84
5.2 Obowiązek podawania widełek płacowych kandydatom do pracy – ustawa już w Senacie.....	86
5.3 Nowa definicja mobbingu.....	87
5.4 Projekt rewolucyjnych zmian w ustawie zasiłkowej.....	90
5.5 Czy wszystkie świadczenia za chorobę będzie płacił ZUS w 2026?.....	91
5.6 Projekt nowej ustawy o minimalnym wynagrodzeniu.....	91
5.7 Elektronizacja umów o pracę.....	95
6. Zestawienie najważniejszych obowiązków pracodawcy na przełomie 2024 i 2025 oraz w 2025 r.....	96
6.1 Cykliczne obowiązki pracodawcy.....	102
6.2 Cykliczne obowiązki płatników.....	105
6.2.1 ZUS.....	105
6.2.2 Cykliczne obowiązki emerytów i rencistów oraz płatników ich zatrudniających.....	106
6.2.3 Urząd Skarbowy.....	107
6.2.4 PPK.....	107
6.2.5 PFRON.....	108
6.3 Obowiązki sprawozdawcze do GUS.....	109
6.4 Czy pracodawca ma obowiązek informowania zatrudnionych o zmianach treści przepisów kadrowo-płacowych?.....	109
7. Ubezpieczenia społeczne, zasiłki i PPK w 2025.....	110

7.1.1 Wysokość składek w 2025 r.....	110
7.1.2 Składka na ubezpieczenie wypadkowe od 1 kwietnia 2025 r.....	111
7.1.3 Kwota ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek emerytalno-rentowych w 2025 r.....	112
7.1.4 Kwota ograniczenia miesięcznej podstawy wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w 2025 r.....	114
7.2 Ubezpieczenie zdrowotne w 2025 r.....	115
7.2.1 Zasady obniżenia składki zdrowotnej – bez zmian w 2025 r.....	115
7.3 Zasiłki w 2025.....	116
7.3.1 Zasiłek 100% za uzupełniający urlop macierzyński.....	116
7.3.2 Zwolnienie lekarskie nie „anuluje” zwolnienia od pracy z powodu siły wyższej.....	116
7.4 PPK.....	117
8. Źródła prawa pracy.....	119
8.1 Przepisy prawa powszechnie obowiązującego oraz zakładowe prawo pracy.....	119
8.2 Modyfikacja przepisów prawa pracy przez porozumienia zbiorowe.....	123
8.3 Przedstawiciel pracowników i przedstawicielstwo pracowników.....	126
8.4 Stosowanie przepisów Kodeksu cywilnego.....	130
9. Zasady prawa pracy.....	131
9.1 Równe traktowanie w zatrudnieniu.....	132
9.1.1 Dyskryminacja.....	135
9.1.2 Mobbing.....	136
9.2 Nowa definicja mobbingu.....	137
10. Ochrona danych osobowych.....	139
10.1 RODO – cenne wskazówki na stronie UODO.....	139
10.2 RODO – o czym pracodawca czy zleceniodawca musi pamiętać zanim dojdzie do rozmowy kwalifikacyjnej.....	139
10.2.1 Zgoda na przetwarzanie danych.....	139
10.2.2 Wizerunek – fotografia w CV.....	140
10.2.3 Niepełnosprawność a rekrutacja.....	140
10.2.4 Rekrutacje przyszłe.....	141
10.2.5 Kandydatury spontaniczne.....	142
10.2.6 UODO o zgodzie na przetwarzanie danych.....	143
10.2.7 Obowiązek informacyjny.....	145
10.2.8 Zakończenie rekrutacji – obowiązki pracodawcy.....	153
10.3 Korzystanie z innych źródeł pozyskania danych osobowych niż dokumenty nadesłane w procesie rekrutacji.....	154
10.4 Referencje.....	154
10.5 Potwierdzanie prawdziwości dyplomów w szkole i na uczelni.....	155
10.6 Rekrutacja za pośrednictwem agencji zatrudnienia i portali rekrutacyjnych.....	155
10.7 Pozyskiwanie danych osobowych w Kodeksie pracy.....	155
10.8 Rozporządzenie RODO a zatrudnianie.....	159
10.8.1 Dokumentacja przetwarzania danych osobowych zgodnie z RODO.....	166
10.9 RODO a ochrona danych osobowych pracownika.....	167
10.10 Czy pracodawca może korzystać z prywatnych danych kontaktowych do pracownika?.....	170
10.11 UODO – poradniki i szkolenia.....	171
10.11.1 Konkursy dla pracowników a ochrona danych osobowych.....	175
10.12 Monitoring wizyjny i monitoring poczty elektronicznej.....	176
11. Rekrutacja.....	183
11.1 Treść ogłoszeń o pracę.....	183
11.2 Rozmowa kwalifikacyjna.....	184
11.3 ABC rekrutacji.....	186
11.4 List intencyjny, przedwstępna umowa o pracę.....	189
11.5 Weksle niezgodne z prawem pracy.....	192
12. Umowa o pracę.....	194
12.1 Strony stosunku pracy.....	194
12.2 Zawarcie umowy o pracę.....	194
12.3 Rodzaje umów o pracę.....	201
12.3.1 Data zawarcia umowy i data rozpoczęcia pracy.....	201
12.3.2 Umowa na okres próbny.....	202
12.3.3 Umowa na okres próbny – zmiany wprowadzone w nowelizacji work-life balance.....	203
12.3.4 Umowa na zastępstwo – w Kodeksie pracy tylko do 21 lutego 2016 r.....	204
12.3.5 Umowa na czas wykonywania określonej pracy – w Kodeksie pracy tylko do 21 lutego 2016 r.....	204
12.3.6 Umowa na czas określony.....	205

12.3.7	Limit umów o pracę na czas określony, limit trwania umowy o pracę na czas określony - „limit 33 i 3”	206
12.3.8	Rozszerzenie zakresu treści umowy o pracę na czas określony	213
12.3.9	Obowiązki informacyjne pracodawców wprowadzone nowelizacją work-life balance	213
12.4	Obowiązek podawania przyczyny wypowiedzenia umowy na czas określony i informowania o zamiarze wypowiedzenia umowy na czas określony z.o.z.	214
12.4.1	Umowa na czas nieokreślony	214
12.4.2	Rodzaje umów o pracę – podsumowanie	215
13.	Elementy umowy o pracę	217
13.1	Treść umowy o pracę	217
13.1.1	Zmiany w treści umowy o pracę oraz dodatkowej informacji wprowadzone nowelizacją work-life balance	217
13.1.2	Treść dodatkowej informacji o warunkach pracy i płacy po nowelizacji work-life balance	217
13.1.3	Rodzaj umowy	220
13.1.4	Data zawarcia i dzień rozpoczęcia pracy	220
13.1.5	Inne elementy umowy	220
13.1.6	Rodzaj pracy	221
13.1.7	Miejsce lub miejsca wykonywania pracy	222
13.1.8	Wynagrodzenie za pracę odpowiadające rodzajowi pracy, ze wskazaniem składników wynagrodzenia	223
13.1.9	Wymiar czasu pracy	223
13.1.10	Termin rozpoczęcia pracy lub dzień rozpoczęcia pracy	224
13.1.11	Nowe elementy w umowie o pracę od 26 kwietnia 2023 r.	224
13.1.12	Praca zdalna	224
13.1.13	Dodatkowe postanowienia w umowie o pracę	224
13.1.14	Przykładowy wzór umowy o pracę	226
13.1.15	Przykładowy wzór informacji o warunkach zatrudnienia	228
13.1.16	Prawa autorskie	239
13.1.17	Umowa o wspólnej odpowiedzialności za mienie powierzone pracownikowi	253
13.1.18	Umowa o zwrocie kosztów szkolenia	253
13.1.19	RODO a umowa o pracę	253
13.1.20	Umowa o zakazie konkurencji	253
13.1.21	Dodatkowe zatrudnienie a zakaz konkurencji	255
13.2	Telepraca zniknęła z Kodeksu pracy od dnia 7 kwietnia 2023 r.	257
13.3	Domniemanie stosunku pracy	257
14.	Obowiązki stron stosunku pracy	259
14.1	Obowiązki pracownika	259
14.2	Obowiązki pracodawcy wobec kandydata	260
14.3	Obowiązki pracodawcy wobec pracownika	260
14.4	Wykroczenia przeciwko prawom pracownika	264
14.5	Regulamin pracy	271
14.6	Dokumentacja pracownicza a ochrona danych osobowych	275
14.7	E-akta osobowe od 1 stycznia 2019 r.	275
14.7.1	Informacja o okresie przechowywania i odbiorze dokumentacji pracowniczej dołączana do świadectwa pracy	287
14.7.2	Obowiązki wobec ZUS wynikające z ustawy o elektronizacji akt osobowych	295
14.8	Rozporządzenie o dokumentacji pracowniczej	299
14.9	Akta osobowe	300
14.9.1	Część E – nowelizacja rozporządzenia w sprawie dokumentacji pracowniczej	307
14.10	Pozostała dokumentacja pracownicza	309
14.11	Forma, miejsce i okres przechowywania dokumentacji pracowniczej i innych dokumentów – kontrowersje i wątpliwości w wyjaśnieniach Ministerstwa Pracy	312
14.11.1	Gdzie trzymać druki niezwiązane z prawem pracy (podatkowe, ZUS, RODO)?	322
14.12	Przykładowe wzory dokumentów pracowniczych	323
14.12.1	Kwestionariusz osobowy dla osoby ubiegającej się o zatrudnienie	323
14.12.2	Kwestionariusz osobowy dla pracownika	324
14.12.3	Dokumenty ubezpieczeniowe	325
14.12.4	ZUS ZUA – zgłoszenie/wyrejestrowanie/zmiana danych pracownika	326
14.12.5	ZUS ZIUA – zgłoszenie zmiany danych identyfikacyjnych pracownika	326
14.12.6	ZUS – ZCNA - dane członka rodziny w celu zgłoszenia/wyrejestrowania do ubezpieczenia zdrowotnego	326
14.12.7	Oświadczenie o przekroczeniu rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne i rentowe) lub kwocie składek odprowadzonych do ZUS w roku 2025	327
14.12.8	Oświadczenie do celów naliczenia składek na Fundusz Pracy	328
14.12.9	Potwierdzenie zapoznania się z regulaminami obowiązującymi u pracodawcy	329
14.12.10	Oświadczenie pracownicy/pracownika (matki, ojca lub opiekuna dziecka)	330

14.12.11	Wniosek o przekazywanie wynagrodzenia do rąk własnych.....	331
14.12.12	Informacja dla pracowników dotycząca równego traktowania w zatrudnieniu.....	331
14.12.13	Potwierdzenie zapoznania się z przepisami o równym traktowaniu w zatrudnieniu.....	331
14.12.14	Oświadczenie w sprawie znajomości i odpowiedzialności za naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych	332
14.12.15	Informacja o monitoringu.....	332
14.12.16	PIT-2 – od 1 stycznia 2023 r. pomocniczy wzór	333
14.12.17	Oświadczenie o podwyższeniu zaliczek.....	333
14.12.18	Oświadczenie o właściwym identyfikatorze podatkowym.....	334
14.13	Sposób przechowywania dokumentacji pracowniczej.....	334
14.14	Świadectwo pracy.....	336
	Rozwiązanie stosunku pracy.....	338
	Wygaśnięcie stosunku pracy.....	339
14.14.1	Prawo wystąpienia do sądu pracy	340
14.14.2	Informacje o dokumentacji pracowniczej dołączane do świadectwa pracy od 1 stycznia 2019 r.....	341
14.14.3	Wzór świadectwa pracy i sposób jego wypełnienia.....	342
14.14.4	Wzór świadectwa pracy.....	344
14.14.5	Odszkodowanie za niewydanie świadectwa pracy, odszkodowanie na podstawie KP.....	347
14.14.6	Najczęściej popełniane błędy w świadectwie pracy.....	350
14.15	Szkolenie pracowników.....	351
15.	Podstawowe prawa pracowników związane z rodzicielstwem	354
15.1	Badania lekarskie w ciąży.....	354
15.2	Prace zabronione	354
15.3	Zakaz rozwiązywania umów.....	357
15.4	Inne ograniczenia w zatrudnianiu ciężarnych.....	362
15.5	Ochrona i uprawnienia rodziców małych dzieci.....	363
16.	Urlopy związane z rodzicielstwem i macierzyństwem.....	365
16.1	Zmiany wprowadzone nowelizacją work-life balance.....	365
16.1.1	Elastyczna organizacja pracy.....	365
16.1.2	Dłuższy urlop rodzicielski.....	366
16.1.3	Urlop ojcowski – tylko do ukończenia 12 miesiąca.....	367
16.1.4	Urlop opiekuńczy wprowadzony nowelizacją work-life balance.....	367
16.1.5	Zwolnienie od pracy z powodu siły wyższej.....	368
16.2	Zestawienie urlopów i świadczeń związanych z rodzicielstwem.....	368
16.2.1	Definicje pojęć na potrzeby działu ósmego KP.....	373
16.2.2	Urlop macierzyński.....	374
16.2.3	Uzupełniający urlop rodzicielski.....	376
16.2.4	Urlop rodzicielski – regulacje od 26 kwietnia 2023 r.....	376
16.3	Elastyczna organizacja pracy dla rodziców.....	379
16.4	Najważniejsze wyroki i interpretacje w sprawach związanych z zasiłkami.....	379
16.4.1	ZUS nie ma prawa negocjować umowy o pracę gdy praca była faktycznie wykonana.....	379
16.4.2	Sztuczne zawyżanie podstawy zasiłkowej jest skutecznie kontrolowane i negowane przez ZUS.....	380
16.5	Urlop ojcowski.....	382
16.6	Rodzice adopcyjni a uprawnienia związane z rodzicielstwem.....	385
16.7	Urlop wychowawczy.....	385
16.8	Ubezpieczenia osób przebywających na urlopie wychowawczym i macierzyńskim.....	395
16.9	Uprawnienia zleceniobiorców i innych grup ubezpieczonych do podlegania ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu na warunkach urlopu wychowawczego.....	399
16.9.1	Inne grupy objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi.....	399
16.10	Powrót do pracy po urlopach związanych z rodzicielstwem.....	400
16.11	Przerwy na karmienie.....	401
16.12	Dwa dni na opiekę.....	402
16.13	Oświadczenie o korzystaniu z uprawnień rodzicielskich.....	403
17.	Urlop wypoczynkowy.....	406
17.1	Prawo do pierwszego urlopu.....	407
17.2	Prawo do kolejnego urlopu.....	408
17.3	Wymiar urlopu.....	409
17.4	Jak udzielać urlopu wypoczynkowego i liczyć dobę?.....	416
17.5	Plan urlopów.....	417
17.6	Przesunięcie terminu urlopu.....	418
17.7	Urlop proporcjonalny.....	419

17.8 Urlop uzupełniający.....	423
17.9 Urlop wypoczynkowy w okresie wypowiedzenia umowy.....	423
17.10 Urlop na żądanie.....	424
17.11 Przesunięcie urlopu.....	427
17.12 Odwołanie z urlopu.....	430
17.13 Zaległy urlop wypoczynkowy – oficjalne stanowisko Ministerstwa Pracy.....	430
17.14 Wymiar urlopu po doniesieniu świadectw pracy lub dyplomów.....	431
17.15 Inne zwolnienia z pracy.....	431
17.15.1 Usprawiedliwianie nieobecności w pracy.....	431
17.15.2 Zwolnienia od pracy.....	432
17.15.3 Honorowi krwiodawcy.....	438
18. Czas pracy.....	439
18.1 Ustalanie czasu pracy.....	439
18.2 Normy i ogólny wymiar czasu pracy.....	445
18.2.1 Okres rozliczeniowy.....	447
18.3 Czas pracy – okresy wliczane i nie wliczane.....	449
18.3.1 Czas dojazdu i powrotu z pracy.....	451
18.3.2 Czynności przygotowawcze.....	452
18.3.3 Czas szkolenia.....	454
18.3.4 Usuwanie wad.....	454
18.4 Systemy i rozkłady czasu pracy.....	454
18.5 Czas pracy w 2025 r.	456
18.6 Wigilia wolna od pracy.....	462
18.6.1 Współczynnik ekwiwalentowy – dwie wysokości w 2025 r.....	463
18.7 Rozkład czasu pracy (harmonogramy/grafiki).....	463
18.7.1 Podstawowy system czasu pracy.....	468
18.7.2 Równoważny system czasu pracy (art. 135 KP).....	468
18.7.3 Dozór urządzeń (art. 136 KP).....	468
18.7.4 Pilnowanie mienia (art. 137 KP).....	469
18.7.5 Praca w ruchu ciągłym (art. 138 KP).....	469
18.7.6 Przerwy czas pracy (art. 139 KP).....	470
18.7.7 Zadaniowy czas pracy (140 KP).....	470
18.7.8 Ruchomy czas pracy (1401 § 1 KP).....	472
18.7.9 Indywidualny rozkład czasu pracy (art. 142 KP).....	473
18.7.10 Weekendowy system czasu pracy (art. 144 KP).....	473
18.7.11 System skróconego tygodnia pracy (art. 143 KP).....	474
18.7.12 Skrócony czas pracy (art. 145 KP).....	474
18.7.13 Praca zmianowa (art. 146 KP).....	474
18.7.14 Czas pracy pracownika mobilnego.....	474
18.7.15 Szczególna ochrona (art. 148 KP).....	477
18.7.16 Szczególne uprawnienia rodziców dzieci niepełnosprawnych w zakresie elastycznego kształtowania czasu pracy - art. 1421 KP.....	477
18.8 Dokumentacja dotycząca czasu pracy (art. 149 KP).....	478
18.9 Okresy odpoczynku i przerwy w pracy.....	482
18.9.1 Odpoczynek dobowy (art. 132 KP).....	482
18.9.2 Odpoczynek tygodniowy (art. 133 KP).....	484
18.9.3 Przerwy – art. 134 KP.....	484
18.9.4 Przerwa pięciominutowa.....	486
18.9.5 Przerwa w pracy - 60-minutowa (art. 141 KP).....	486
18.9.6 Przerwa na załatwienie spraw osobistych.....	487
18.10 Czas pracy niepełnosprawnych.....	489
18.11 Praca w niedziele i święta.....	490
18.12 Ograniczenia pracy w handlu w placówkach handlowych.....	493
18.13 Wyjątki od zakazu handlu.....	495
18.14 Sankcje.....	495
18.15 Praca w godzinach nadliczbowych.....	495
18.15.1 Nadgodziny dobowe czy średniotygodniowe?.....	502
18.15.2 Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych czy czas wolny?.....	503
18.15.3 Brak płatnych nadgodzin.....	505
18.15.4 Nadgodziny – podsumowanie.....	506
18.16 Dyżur.....	510
18.17 Przystój.....	516

18.18 Praca w porze nocnej.....	518
18.18.1 Pora nocna – definicja.....	518
18.18.2 Rekompensowanie pracy w porze nocnej.....	519
18.18.3 Dodatek za pracę w porze nocnej – zasady obliczania.....	519
18.19 Czas pracy - podsumowanie.....	522
19. Ustanie stosunku pracy.....	523
19.1 Jakie wymogi formalne powinno spełniać pismo rozwiązujące umowę o pracę?.....	526
19.2 Porozumienie stron.....	526
19.3 Rozwiązywanie umów o pracę za wypowiedzeniem.....	530
19.3.1 Zmiany w wypowiedzaniu umów o pracę obowiązujące od 22 lutego 2016 r.....	531
19.3.2 Najważniejsze zmiany w rozwiązywaniu umów wprowadzone nowelizacją work-life balance.....	531
19.3.3 Rozwiązywanie umowy o pracę na okres próbny.....	532
19.3.4 Rozwiązywanie umowy o pracę na czas określony.....	533
19.3.5 Rozwiązanie umowy na czas określony na zastępstwo.....	534
19.3.6 Możliwość zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia.....	534
19.3.7 Rozwiązanie umowy o pracę na czas nieokreślony.....	535
19.3.8 Wręczenie oświadczenia woli.....	544
19.3.9 Odwołanie oświadczenia woli.....	545
19.3.10 Przykładowe przyczyny rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem pracodawcy.....	550
19.3.11 Przykładowe przyczyny rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem pracodawcy z przyczyn leżących wyłącznie po stronie pracodawcy.....	556
19.3.12 Jak szybko po podjęciu wiadomości o przyczynie należy wręczyć rozwiązanie umowy za wypowiedzeniem.....	558
19.3.13 Zakaz wypowiedzania umowy o pracę.....	558
19.3.14 Pomocnicze wzory wypowiedzeń.....	566
19.4 Ponowne zatrudnienie.....	572
19.5 Modyfikacja treści umowy o pracę.....	573
19.6 Uprawnienia pracownika w razie nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę.....	576
19.6.1 Rozwiązanie umów terminowych.....	576
19.6.2 Rozwiązanie umów terminowych - odszkodowanie z tytułu naruszenia przepisów o wypowiedzaniu umów terminowych.....	578
19.7 Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia.....	579
19.8 Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn niezawinionych przez pracownika.....	591
19.9 Rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia przez pracownika.....	592
19.10 Uprawnienia pracownika w razie niezgodnego z prawem rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia.....	593
19.11 Wygaśnięcie umowy o pracę.....	594
19.11.1 Tymczasowe aresztowanie.....	594
19.11.2 Odbywanie kary pozbawienia wolności, zaginięcie, porzucenie pracy.....	595
19.12 Zarząd sukcesyjny.....	595
19.13 Zwolnienia grupowe.....	598
19.14 Odszkodowanie za skrócenie okresu wypowiedzenia.....	601
19.15 Wybrane orzecznictwo w zakresie rozwiązywania umów.....	601
19.16 Ustanie stosunku pracy – podsumowanie.....	603
20. Pracownik z orzeczeniem niepełnosprawności.....	606
20.1 Czas pracy osoby niepełnosprawnej.....	612
20.2 Wynagrodzenie.....	613
20.3 Dodatkowy urlop wypoczynkowy.....	613
20.4 Płatne zwolnienia od pracy.....	614
20.5 Korzyści dla pracodawcy zatrudniającego niepełnosprawnych.....	614
20.5.1 Niższe lub brak wpłat na PFRON.....	614
21. Młodociani.....	616
21.1 Obowiązki pracodawców.....	619
21.1.1 Rozwiązanie umowy.....	620
21.1.2 Szczególna ochrona zdrowia.....	621
21.1.3 Czas pracy i czas nauki.....	621
21.1.4 Prace wzbronione.....	622
21.1.5 Urlop wypoczynkowy.....	622
21.2 Rzemieślnicze przygotowanie zawodowe.....	622
21.3 Zatrudnianie młodocianych w innym celu niż przygotowanie zawodowe.....	622

22. Wynagrodzenie	624
22.1 Regulamin wynagradzania.....	624
22.2 Zasada równości, zakaz dyskryminacji a zasada adekwatności.....	629
22.2.1 Tajemnica wynagrodzeń.....	632
22.3 Ochrona i termin wypłaty wynagrodzenia.....	635
22.4 Zasady wypłaty wynagrodzenia.....	637
22.5 Termin wypłaty ostatniego wynagrodzenia.....	637
22.6 Konsekwencje niewypłacania wynagrodzenia przez pracodawcę.....	638
22.7 Jakie są systemy wynagradzania?.....	639
22.8 Okres przechowywania dokumentacji płacowej.....	641
22.9 Obligatoryjne składniki wynagrodzenia pracownika.....	642
22.10 Pasek płacowy czy informacja miesięczna?.....	645
23. Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.....	649
23.1 Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym.....	649
23.2 Zestawienie porównawcze zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym.....	650
23.3 Umowa zlecenia z osobą niebędącą pracownikiem zlecniodawcy, nieposiadającą innych tytułów do objęcia ubezpieczeniami.....	663
23.4 Zbiegi tytułów do ubezpieczeń	664
23.4.1 Umowa zlecenia i umowa o pracę u jednego pracodawcy.....	665
23.4.2 Umowa zlecenia z innym podmiotem niż własny pracodawca	670
23.4.3 Kilka umów zlecenia	673
23.5 Istota terminu wypłaty wynagrodzenia przy zbiegu tytułów do ubezpieczeń społecznych.....	675
23.6 Umowa o dzieło zawarta z własnym pracownikiem.....	675
23.7 Umowa zlecenia/o dzieło zawarta ze studentem nie będącym pracownikiem zlecniodawcy.....	677
23.7.1 Zbieg zleceń - zasady obowiązujące od 1.01.2016 r.....	680
23.8 Umowa zlecenia i przebywanie na urlopie wychowawczym.....	682
23.9 Umowa zlecenia i przebywanie na urlopie macierzyńskim.....	682
23.9.1 Podstawa wymiaru składki osób pobierających zasiłek macierzyński.....	683
23.9.2 Stopy procentowe składek na ubezpieczenia społeczne oraz sposób finansowania składek.....	684
23.10 Przychody zwolnione od składek.....	689
23.11 Druki przesyłane do ZUS.....	690
23.11.1 Kod zawodu w drukach ubezpieczeniowych.....	691
23.11.2 Terminy wysyłania deklaracji, rozliczania i opłacania składek.....	692
23.12 Składka na ubezpieczenie zdrowotne.....	692
23.12.1 Uchylenie druku ZUS ZZA od 1 stycznia 2022 r.....	694
23.13 Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	694
23.13.1 Fundusz Pracy.....	694
23.13.2 Fundusz Solidarnościowy.....	697
23.13.3 Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.....	697
23.13.4 Zwolnienie z opłacania składek na FP, FS i FGŚP.....	697
23.13.5 Fundusz Emerytur Pomostowych.....	699
23.14 Terminy składania dokumentów rozliczeniowych i opłacania należnych składek.....	700
23.15 ZUS - zmiany od 18 września 2021 r. i w 2022 r.....	700
23.16 Zasiłki – zmiany od 1 stycznia 2022 r.....	701
24. Umowy cywilnoprawne.....	704
24.1 Umowy cywilnoprawne a umowa o pracę.....	704
24.2 Umowa zlecenia	709
24.3 Umowa zlecenia a umowa o pracę.....	717
24.4 Minimalna stawka godzinowa dla zleceniobiorców i samozatrudnionych w 2025 r.....	723
24.5 Umowa o dzieło.....	732
24.6 Zgłaszanie umów o dzieło do ZUS od 1 stycznia 2021 r. - nowy formularz RUD.....	736
24.7 Porównanie umowy o pracę, umowy zlecenia i umowy o dzieło.....	739
24.8 Kiedy zastosować umowę zlecenie a kiedy umowę o dzieło?.....	742
24.9 Przykłady prac wykonywanych na podstawie różnych umów.....	750
24.10 Umowa agencyjna	753
24.11 Samozatrudnienie.....	754
24.12 Umowa o praktykę absolwencką.....	756
24.13 Wolontariat.....	759
24.14 Kontrakt menedżerski.....	760
24.15 Inne umowy o świadczenie usług.....	761
24.16 Członek zarządu - oskładkowanie.....	761

25. Pracownicze plany kapitałowe.....	763
25.1 PPK a system emerytalny.....	763
25.2 PPK – pracownicze plany kapitałowe.....	763
25.3 Zasady PPK.....	764
25.4 Uczestnicy PPK.....	764
25.5 Terminy.....	767
25.6 Procedura wyboru instytucji finansowej.....	767
25.6.1 Kryteria wyboru instytucji finansowej.....	768
25.7 Umowa o zarządzanie PPK.....	773
25.8 Umowa o prowadzenie PPK.....	774
25.9 Osoby zatrudnione i podmioty zatrudniające.....	775
25.10 Wpłaty do PPK.....	777
25.10.1 Wpłaty do PPK finansowane przez pracodawcę.....	781
25.11 PPK - zmiany wprowadzone od 4 czerwca 2022 r.....	785
25.12 PPK a lista płac.....	785
25.12.1 Podstawa naliczenia wpłat do PPK.....	785
25.12.2 Kiedy powstaje przychód z wpłat pracodawcy do PPK?.....	786
25.12.3 Opodatkowanie wpłat pracodawcy do PPK gdy nie ma przychodu (wyплаты), z którego można potrącić zaliczkę.....	786
25.12.4 Wpłaty do PPK a „Zerowy PIT dla młodych”.....	787
25.12.5 Umowa zlecenia a PPK.....	790
25.13 Termin wypłaty listy płac a termin dokonania wpłat do PPK.....	791
25.13.1 Kiedy pracodawca nie pobierze wpłaty do PPK od pracownika, a naliczy wpłatę finansowaną ze swoich środków?.....	792
25.13.2 Limit roczny wpłat do PPK.....	793
25.14 Wykazywanie w raporcie ZUS RCA wpłaty do PPK finansowanej przez podmiot zatrudniający.....	794
25.15 Wpłata powitalna i dopłaty roczne.....	796
25.16 Obowiązki informacyjne podmiotu zatrudniającego.....	797
25.17 Wyłączenia systemowe.....	798
25.17.1 Autozapis.....	798
25.17.2 Rezygnacja z PPK.....	799
25.18 Dokumenty, druki i oświadczenia – okres przechowywania.....	800
25.19 Portal PPK.....	801
25.20 PPK – podsumowanie.....	801
26. Praca zdalna w Kodeksie pracy.....	803
26.1 Praca zdalna – definicja i rodzaje.....	803
26.2 Praca zdalna kodeksowa, kosztowa.....	808
26.2.1 Postać dokumentacji dotyczącej pracy zdalnej.....	810
26.2.2 Pracownicy szczególnie uprawnieni do pracy zdalnej.....	811
26.2.3 Praca zdalna w ramach elastycznej organizacji pracy.....	812
26.3 Tryb wprowadzenia i sposoby określenia zasad wykonywania pracy zdalnej.....	813
26.4 Regulamin wyboru przedstawicieli pracowników.....	816
26.5 Zakończenie wykonywania pracy zdalnej.....	821
26.6 Świadczenia pieniężne z tytułu wykonywania pracy zdalnej.....	823
26.6.1 Przykładowe wyliczenia ryczałtu za pracę zdalną.....	828
26.7 Czy pomniejszać świadczenia za PZ za czas nieświadczenia pracy?.....	830
26.8 Zasady kontroli w trakcie wykonywania pracy zdalnej.....	832
26.9 Czas pracy w trakcie pracy zdalnej.....	834
26.10 Praca zdalna na polecenie pracodawcy.....	838
26.11 Praca zdalna okazjonalna.....	843
26.12 Świadczenia z tytułu pracy zdalnej a podatek.....	848
26.13 Praca zdalna wprowadzona jako elastyczna organizacja pracy na podstawie nowelizacji work-life balance.....	848
26.14 Nowelizacja rozporządzenia o świadectwie pracy w związku z nowelizacją work-life balance i wprowadzeniem pracy zdalnej do Kodeksu Pracy.....	849
26.15 Praca zdalna – porównanie różnych rodzajów pracy zdalnej.....	850
26.16 Praca zdalna wprowadzona jako elastyczna organizacja pracy na podstawie nowelizacji work-life balance.....	854
27. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.....	858
27.1 Formy działalności socjalnej pracodawcy.....	858
27.2 Kto jest zobowiązany utworzyć Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych?.....	859

27.3 Świadczenie urlopowe jako alternatywa dla działalności socjalnej.....	859
27.4 Pracodawca, komisja socjalna, związki zawodowe.....	861
27.5 Na co można przeznaczać środki Funduszu?.....	864
27.5.1 Co oznacza zwrot „działalność socjalna”?.....	864
27.5.2 Jakie wydatki można finansować z Funduszu?.....	865
27.5.3 Co oznacza zwrot „zakładowe obiekty socjalne”?.....	866
27.6 Czy warto badać potrzeby socjalne pracowników i byłych pracowników?.....	866
27.7 Kto może korzystać ze środków ZFŚS?.....	868
27.7.1 Czy pracownicy i byli pracownicy (emeryci i renciści) powinni otrzymywać takie same świadczenia przyznawane według tych samych kryteriów?.....	870
27.7.2 Emeryt – były pracownik ma prawo do świadczeń z ZFŚS, nawet jeśli jest jednocześnie zatrudniony u innego pracodawcy na podstawie umowy o pracę.....	871
27.7.3 Jakie wydatki nie powinny być finansowane z ZFŚS?.....	871
27.7.4 Regulamin ZFŚS.....	872
27.8 Kryteria przyznawania środków z Funduszu uprawnionym.....	873
27.9 Opisy na ZFŚS.....	873
27.9.1 Odpisy obligatoryjne.....	875
27.9.2 Zwiększenia fakultatywne.....	875
27.10 Podstawa naliczenia odpisu na Fundusz w 2025 r.	876
27.11 Odpis na ZFŚS na nauczycieli w 2025 r.....	877
27.12 Czy różna wysokość odpisu na ZFŚS na pracownika i emeryta uzasadnia różnice w świadczeniach dla pracowników i byłych pracowników – emerytów i rencistów.....	878
27.13 Zmniejszenie limitu zwolnienia podatkowego od 1 stycznia 2024 r.	879
27.14 SN o kryterium socjalnym i minimalizacji danych.....	880
27.15 UODO o ZFŚS, w tym o cyklicznych przeglądach.....	882
28. Podróże służbowe.....	887
28.1 Podróże służbowe - definicje.....	887
28.2 Rozporządzenie o podróżach służbowych.....	889
28.2.1 Podróże służbowe – przepisy wspólne.....	890
28.2.2 Podróż krajowa.....	894
28.3 Podwyższenie limitu diety krajowej od 1 stycznia 2023 r. i diety zagranicznej od 29 listopada 2022 r.....	897
28.4 Podróż zagraniczna.....	898
28.5 Czas pracy a podróż służbowa.....	905
28.6 Podróż służbowa a oddelegowanie.....	906
28.6.1 Oddelegowanie do pracy za granicą.....	908
28.6.2 Transport i zakwaterowanie a przychód pracowników oddelegowanych	909
29. Kontrole.....	913
29.1 Kontrole PIP, US, ZUS – najczęściej kontrolowane kwestie.....	913
30. Zamówienie książek.....	928